Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 24 kwietnia 1933 r. 849.

Treść unmeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

x

x x

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"I d i s z e S t i m m e" o l i t e w s k o - n i e m i e c k i c h r o k o w a n i a c h h a n d l o w y c h ."Id.Stimme" z 19.IV.1933 r.Streszczenie:

Jak wiadomo, w rokowaniach handlowych z Litwą wystawiły Niemcy szereg żądań, w tem niektóre o charakterze politycznym. Rokowania już się rozpoczęły i niektóre kompetentne osoby pesymistycznie zapatrują się na ich wynik.

Jak podają pewne źródła, pesymizm ten nie jest całkowicie usprawiedliwiony. Wskazywanem jest, że obecna sytuacja polityczna w krajach bałtyckich jest właśnie korzystna dla Litwy. Niemcy będą musiały uczynić Litwie ustępstwa w kwestjach ekonomicznych ze względu na korzystne dla Niemiec stanowisko, jakie zajęła Litwa w polemice o unji bałtyckiej.

Nie ulega wątpliwości, że gdyby dziś została utworzona unja bałtycka, świat potraktowałby powstanie tego związku, jako manewr przeciw hitleryzmowi w Niemczech. Taki związek bezsprzecznie musiałby podporządkować się Polsce i w ten sposób stałby się przeciwniemieckim czynnikiem. Zrzeczenie się Litwy przystąpienia do tego związku jest przeto pośrednio korzystne dla polityki niemieckiej i ze strony Niemiec oczekiwane są kompensacje za to stanowisko. Niestety Hitler nie może poczynić znacznych ustępstw ekonomicznych, gdyż z powodu presji agrarjuszów nie może rząd hitlerowski zwiększyć kontyngenty dla wwozu produktów rolnych. Litwa stoi obecnie przed zamkniętemi granicami Niemiec dla całego szeregu artykułów litewskiego eksportu:bydła, jaj, masła, mięsa; tego wszystkiego nie może Litwa obecnie eksportować do Niemiec z powodu znikomych kontyngentów i olbrzymich ceł. Wiadomo również, że właśnie hitlerowcy byli najzacieklejszymi przeciwnikami komunikacji w małych ruchu granicznym i przywódcy narodowych socjalistów w Tylży dokładali wszelkich usiłowań do rozciągnięcia ograniczeń na produkty, które przynoszone są z Kraju Kłajpedzkiego. Z tego względu koła kompetentne utrzymują, że Hitler będzie musiał zachować wielką ostrożność w przyznaniu Litwie jakichkolwiek ulg, zwłaszcza istotnych i rzeczowych. Jedynie, czego można się spodziewać od obecnych władców Niemiec, to przyrzeczenia. Litwie zostaną poczynione wszelkie przyrzeczenia. Czyniąc je Niemcy będą unikały konkretnych zobowiązań, aby w stosownej chwili można byłoby się zrzec swych obietnic.

Wątpliwem jest jednak, czy Litwa zadowolni się czczemi obietnicami i przeto z niecierpliwością oczekiwany jest wynik rozpoczętych rokowań.-

K r o n i k a .

S p r a w a z m i a n y n a s t a n o w i s k u p o s ł a n i e m i e c k i e g o w K o w n i e .Prasa kowieńska /z 20.IV.1933/: Przewidziane są zmiany na stanowiskach w poselstwie niemieckiem w Kownie i w konsulacie niemieckim w Kłajpedzie. Poseł niemiecki Zechlin i konsul w Kłajpedzie Toepke mają być odwołani.

Z m i a n a k o r e s p o n d e n t ó w p i s m z a g r a n i c z n y c h .Prasa kowieńska /z 20.IV.1933/:Przedstawiciel agencji Wolfa w Litwie Leckczyck został odwołany ze swego stanowiska i wyjechał do Berlina. W tych dniach przyjeżdża do Kowna nowy przedstawiciel agencji von Chamier, który swego czasu był naczelnym redaktorem dawnego dziennika niemieckiego w Kownie "Litauische Rundschau".

Przedstawicielem angielskiej ag.Reutera w Litwie został wyznaczony dr.R.Polesski, który jest m.in. korespondentem kłajpedzkiego "Memeler Dampfboot".-

S p r a w a w y m i a n y w i ę ź n i ó w m i ę d z y P o l s k ą a L i t w ą .Prasa kowieńska /z 19.IV.1933/:Wychodzący w Warszawie dziennik żydowski "Moment" podaje, że za pośrednictwem Czerwonego Krzyża Polska i Litwa zawarły w Genewie układ o wymianie więźniów. Zostanie wymienionych 25 więźniów. Wymiana nastąpi 15 czerwca.-

W y s i e d l e n i e r o d z i n y l i t e w s k i e j p r z e z w ł a d z e p o l s k i e ."Rytas" /Nr.88.IV.1933/:13 kwietnia władze polskie wysiedliły na stronę litewską rodzinę niejakiego Józefa Szimelonisa, mieszkańca stacji Orany. Szimelonisowie zamieszkiwali w Oranach 8 lat.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

S p r a w a n o w e j u s t a w y o o c h r o n i e g r a n i c. "Liet.Žinios" /Nr.90.IV.1933/:Gabinet Ministrów opracował projekt nowej ustawy o ochronie granic Litwy, lądowych, morskich i rzecznych. Ustawa m.in.przewiduje założenie policji rzecznej i szereg reform w straży granicznej.

S p r a w a p o w s z e c h n e g o n a u c z a n i a .Prasa kowieńska /z 20.IV.1933/:Specjalna komisja, która rozpatruje obecnie reformę szkolnictwa, postanowiła m.in. uregulować kwestję obowiązkowego powszechnego nauczania. Jak dotąd, kwestja ta faktycznie regulowana była okólnikami ministra Oświaty i uchwałami samorządów. Obecnie projektowane jest uregulowanie tej kwestji w drodze wydania specjalnej ustawy.-

S p r a w a p r z y j ę c i a p r o j e k t u u s t a w y o d o s t a w a c h ."Rytas" /Nr.89.IV.1933/:Rada Stanu odesłała ostatnio projekt ustawy o dostawach do Gabinetu Ministrów, który zamierza wprowadzić ten projekt w życie przed początkiem sezonu budowlanego.-

S p r a w a obioru n o w e g o r e k t o r a u n i w e r s y t e t u ."Rytas" /Nr.88.IV.1933/:W końcu maja odbędą się wybory rektora uniwersytetu. Narazie nie jest jeszcze wiadomem, czy prof.Czepinskas zgodzi się na ponowne wystawienie swej kandydatury. W Radzie Profesorów wymieniani są już nowi kandydaci. Figurują wśród nich m.in. obecny prorektor prof.Czesnis i prof.M.Biržyszka. Zgłoszono również kandydaturę prof.Leonasa, ale prof.Leonas zrzekł się jej.-

S p r a w a u s t a w y p r a s o w e j ."Echo" /Nr.106.IV.1933/: Gabinet Ministrów rozpatrzeć ma w najbliższej przyszłości nową ustawę prasową. Jak wiadomo M-stwo Spraw Wewn. dawno już opracowało odpowiedni projekt ustawy rozpatrzony też przez Radę Stanu.-

W y s t ą p i e n i e r e k t o r a C z e p i n s k a s a z p a r t j i s. d. "Echo" /Nr.107.IV.1933/:Prof.Czepinskas, rektor uniwersytetu kowieńskiego wystąpił ostatnio z partji s.d. Przyczyny wystąpienia nie są znane.

P o w r ó t z b ł ą k a n e g o l o t n i k a ."Echo" /Nr.107.IV.33/: W tych dniach powrócił przez Łotwę do Litwy zbłąkany lotnik litewski, który w swoim czasie został zatrzymany w Wileńszczyźnie. Władze polskie zwróciły również samolot.-

N o w e l i t e w s k i e t - s t w o w y d a w n i c z e .Dzień Kowieński /Nr.87.IV.1933/:Popularny tygodnik litewski "Musų Rytojus" przeszedł do rąk nowozałożonego t-stwa akcyjnego "Rytojus". Spółka wydawnicza "Žodis", do której należał "Musų Rytojus", została zlikwidowana z powodu złego stanu interesów.

Obrano zarząd t-stwa akcyjnego "Rytojus". W skład zarządu weszli dyrektor Państwowej Kasy Oszczędnościowej Wajtkiewiczius, adw. przys.Naszlunas i inż.Baczelis. Największą ilość akcyj nabył dyr. Wajtkiewiczius. Akcjonarjuszami t-stwa są również dr.Puryckis oraz p.Nowakas.-

S t a n l i t e w s k i e g o s z k o l n i c t w a p o w s z e c h n e g o ."Liet.Aidas" /Nr.87.IV.1933/:W dniu 1 stycznia 1933 r. czynnych było na Litwie poza obszarem Kłajpedy 2.345 szkół powszechnych czteroklasowych i 52 sześcioklasowych. W szkołach tych pracowało 4.318 nauczycieli. Do szkół uczęszczało 235.033 uczniów w tem 217.883 litewskich,12.687 żyd., 1.343 niemieckich, 592 polskich, 504 rosyjskich, 469 łotewskich i 1.555 mieszanych.